

1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn: PPSF Model**
- **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** Filament for Stratasys® Inc. FDM™ modeller
- **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
Stratasys, Inc. Tel +1 952 937 3000
7665 Commerce Way Fax +1 952 937 0070
Eden Prairie, MN 55344
USA

- For information in Europe contact:

C.S.B. GmbH Tel.: +49-2151-6520860
Düsseldorfer Straße 113 Fax: +49-2151-6520869
D-47809 Krefeld E-Mail: info@csb-online.de
Germany
- **E-postadresse for den kompetente personen, som er ansvarlig for sikkerhetsdatabladet** sdb@csb-online.de
- **Avdeling for nærmere informasjon:** Avdeling produktsikkerhet
- **1.4 Nødnummer:** Se ovenfor eller neste giftinformasjonssentrale

2: Viktigste faremomenter

- **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**
Substansen er ikke klassifisert i henhold til CLP-forordningen.
- **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC bortfaller**
- **2.2 Etikettelementer**
- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008 bortfaller**
- **Farepiktogrammer bortfaller**
- **Signalord bortfaller**
- **Advarselsetninger bortfaller**
- **Ytterligere informasjon:** bortfaller
- **2.3 Andre farer**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.

3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **3.1 Kjemisk karakterisering: Substanser**
- **CAS-nr. betegnelse**
termoplastisk polyfenylsulfon
- **Identifikasjonsnummer(numre)** bortfaller, polymer

4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Generelle informasjon:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes.
- **etter innånding:**
Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.

(fortsatt på side 2)

NO

Handelsnavn: PPSF Model

(fortsatt fra side 1)

- Etter innånding av nedbryningsprodukter bringes den skadde til frisk luft og holdes i ro. Tilkall legehjelp.
- **etter hudkontakt:**
Vask straks med vann og sepe og skylld godt etterpå.
Etter kontakt med det smeltede produktet må det avkjøles hurtig med kaldt vann.
Stivnet produkt må ikke trekkes av huden.
Tilkall lege straks.
 - **etter øyekontakt:**
Skylld øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
 - **etter svelgning:**
Skylld munnen og drikk rikelig med vann.
Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.
 - **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
 - **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slokkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:**
CO₂ slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann i full stråle.
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Svoveloksyder (SO_x)
Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)
Kullvannstoffer
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Ta på egnet åndedrettsbeskyttelse.
- **Ytterligere informasjoner**
Samle sammen kontaminert slukningsvann for seg, må ikke komme ned i klokker eller avløp.

6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Unngå støvdannelse.
Unngå innånding av støv
Unngå berøring med øynene.
- **6.2 Miljøverntiltak:** La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Ta opp mekanisk.
Oppsamlet materiale bortskaffes forskriftsmessig.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå støvdannelse.
Oppstående støv/røk må ikke innåndes.
Unngå kontakt med øynene
Unngå kontakt med det hete produktet.

(fortsatt på side 3)

-NO-

Handelsnavn: PPSF Model

(fortsatt fra side 2)

- Grenseverdier for arbeidsplass må overholdes.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Ingen særlige tiltak nødvendig.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Myndighetenes forskrifter for vannvern skal overholdes.
- **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
- **Ytterligere informasjoner om lagervilkårene:**
Beholderne oppbevares på et godt ventilert sted.
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
Lagertemperatur: < 70 °C
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjoner om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjoner, se punkt 7.
- **8.1 Kontrollparametere**
- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**
Følg alle arbeidsplass grenser for støv.
- **Ytterligere informasjoner:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.
- **8.2 Begrensning og kontroll av eksponering**
- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:**
Støv/røyk/tåke må ikke innåndes.
Unngå berøring med øynene.
Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.
- **Åndedrettsvern:**
Ved sikker overholdning av arbeidsplassgrenseverdier ingen særlige tiltak nødvendig.
Benytt åndedrettsvern i fall av støvdannelse.
Støvmaske - kanskje partikkelfiltermaske
- **Håndvern:**
Beskyttelseshansker mot kjemikalier er ikke nødvendig.
Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelseshansker.
- **Øyevern:** Vernebrille
- **Kroppsværn:** Ved håndtering av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelsesdrakt.

9: Fysiske og kjemiske egenskaper

- **9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**
- **alminnelige opplysninger**
- **Utseende:**

· Form:	fast
· Farge:	forskjellig, alt etter fargning
· Lukt:	uten lukt
· Luktterskel:	ikke bestemt
- **pH-verdi:** ikke anvendelig
- **Tilstandsendring**

· Smeltepunkt/smelteområde:	ikke bestemt
· Kokepunkt/kokeområde:	ikke anvendelig
- **Flammepunkt:** Ikke brukbar
- **Antennelighet (fast, gassformet):** combustible

(fortsatt på side 4)

NO

Handelsnavn: PPSF Model

(fortsatt fra side 3)

· Antennelsestemperatur:	502 °C
· Spaltningstemperatur:	> 430 °C
· Selvantennelighet:	Produktet er ikke selvantennelig.
· Ekspløsjonsfare:	Produktet er ikke ekspløsjonsfarlig.
· Ekspløsjongrensener:	
nedre:	ikke bestemt
øvre	ikke bestemt
· brannfremmende egenskaper	ikke anvendelig
· Damptrykk:	ikke anvendelig
· Tetthet ved 20 °C:	1,29 g/cm ³
· relativt tetthet ved 20 °C	1,29 (H ₂ O = 1)
· damptetthet	ikke anvendelig
· fordampningshastighet	ikke anvendelig
· Løslighet i / blandbarhet med Vann:	uløslig
· Fordelingskoeffisient (n-oktanol/vann):	ikke bestemt
· Viskositet:	
dynamisk:	ikke anvendelig
kinematisk:	ikke anvendelig
· 9.2 Annen informasjon	Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

10: Stabilitet og reaktivitet

- **10.1 Reaktivitet** see 10.3
- **10.2 Kjemisk stabilitet**
- **Termisk spaltning / vilkår som må unngås:**
Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.
Temperaturer over 430 °C
- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:**
Sterke oksydasjonsmidler
Sterke syrer
Aromatiske løsemidler
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)
Kullvannstoffer
Svoveloksyder (SO_x)

11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**
- **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:** ikke bestemt
- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **på huden:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **på øyet:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **Sensibilisering:** Ingen sensibiliserende virkning kjent

(fortsatt på side 5)

NO

Handelsnavn: PPSF Model

(fortsatt fra side 4)

- **Ytterligere toksikologiske henvisninger:**
Ved sakkyndig omgang og formålsriktig bruk har produktet, etter våre erfaringer og etter de informasjonen som foreligger hos oss, ingen helseskadelige virkninger.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **Toksisitet ved gjentatt inntak** ikke bestemt
- **CMR-virkninger (kreftrfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
Ifølge nåværende kunnskap ingen CMR-effekter kjent.

12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**
- **Akvatisk toksisitet:** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjonen:**
- **Generelle informasjonen:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.
- **Europeiske avfallslisten**
Innordningen til avfallskodenumrer i henhold til EAK må skje avhengig av bransjen og prosessen.
- **Ikke rengjort emballasje**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

14: Opplysninger om transport

· 14.1 UN-nummer:
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.3 transport fareklasser
· ADR, IMDG, IATA
· klasse	bortfaller
· 14.4 Emballasjegruppe:
· ADR, IMDG, IATA	bortfaller
· 14.5 Miljøfarer:	Ikke brukbar.
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker	Ikke brukbar.
· 14.7 Transport i bulk iht. annekset II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjonen:	Ikke farlig gods iflg. ovenstående forordninger

(fortsatt på side 6)

NO

Handelsnavn: PPSF Model

(fortsatt fra side 5)

· UN "Model Regulation":

-

15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Forordning om uhell:** Direktiv 96/82/EF finner ingen anvendelse.
- **Vannfareklasse:** WGK 1 (Selvklassifisering): lett farlig for vann
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produkttegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktmessig rettsforhold.

· **Avdeling som utsteder datablad:**

C.S.B. GmbH

Düsseldorfer Str. 113

47809 Krefeld / Germany

Phone: +49 - 2151 - 652086-0

Fax: +49 - 2151 - 652086-9

· **Forkortelser og akronymer:**

RID: Règlement international concernant le transport des marchandises dangereuses par chemin de fer (Regulations Concerning the International Transport of Dangerous Goods by Rail)

IATA-DGR: Dangerous Goods Regulations by the "International Air Transport Association" (IATA)

ICAO: International Civil Aviation Organization

ICAO-TI: Technical Instructions by the "International Civil Aviation Organization" (ICAO)

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

CAS: Chemical Abstracts Service (division of the American Chemical Society)

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

NO